

УДК 549.091

В.М. Хоменко, кандидат геолого-мінералогічних наук, старший науковий співробітник; провідний науковий співробітник¹
E-mail: vladimir.khom@yahoo.com

Герхард Франц, доктор наук, професор²

О.П. Беліченко, кандидат геологічних наук, керівник відділу експертизи дорогоцінного каміння³
E-mail: lbgems@gmail.com

¹Інститут геохімії, мінералогії та рудоутворення ім. М.П. Семененка НАН України,
пр. Палладіна, 34, Київ, 03142, Україна

²Технічний університет Берліну
Ернст-Ройтер Платц 1, D-10587, Берлін, Німеччина

³Державний гемологічний центр України
вул. Дегтярівська, 38–44, Київ, 04119, Україна

Кристалохімічні і спектроскопічні особливості берилів пегматитів Волині та Виборзького масиву (Фінляндія)

DOI: [https://doi.org/10.53036/2022-3\(109\)-2](https://doi.org/10.53036/2022-3(109)-2)

(Рекомендовано кандидатом геологічних наук Бєлєвцевим О.Р.)

Зразки берилу з України (Волинь) і Фінляндії (Виборзький масив, Луумякі), пов'язані з камерними пегматитами в протерозойських гранітах рапаківі, вивчалися методами електронного мікрозондового аналізу, рентгенівської дифракції, оптичної та інфрачервоної спектроскопії. Попередні дослідження вказують на подібність умов кристалізації, фізичних параметрів, характеру включень і гемологічних характеристик берилів з обох родовищ.

Ключові слова: берил, кристалохімія, ІЧ-спектри, включення, камерні пегматити.

Вступ

Жовто-зелені берили (геліодори) Волині добре відомі у світі як науковцям, так і численним колекціонерам. Водночас берили Фінляндії, зокрема подібні за кольоровою гамою геліодори і зелені берили Луумякі (Виборзький масив рапаківі), знайдені вперше у 1982 році, залишаються слабо вивченими і майже невідомими широкому загалу колекціонерів за межами Західної Європи. При цьому, зважаючи на їх відмінну якість і обмежений видобуток, ціни на них у самій Фінляндії майже вдвіть більші за аналогічні камені з інших родовищ. Цими обставинами зумовлена як наукова, так і практична важливість дослідження індивідуальних рис берилів

обох родовищ шляхом поглибленого вивчення їх кристалохімічних і спектроскопічних особливостей комплексом сучасних методів для уточнення умов кристалізації і надійної ідентифікації ювелірної сировини.

Виклад основного матеріалу

Пегматити Kännätsalo розташовані в межах Виборзького масиву в муніципалітеті Луумякі на південному сході Фінляндії в 40 км від кордону з Росією [1]. Вони містять як міаролітові пустоти, так і справжні невеликі камерні пегматити до 1,5×0,7 м [2], з яких, починаючи з 1982 року, було видобуто кілька десятків кілограмів ювелірних берилів. Найбільший знайдений кристал важить

2248 каратів, або майже 450 грамів [2]. За геологією пегматити Виборзького масиву нагадують волинські, хоча аномалізанти тут займають значно менші площі [3]. Датування визначають вік граніту в межах від 1,65 до 1,7 Ма років [2], що практично збігається з віком гранітів і пегматитів Волинського родовища, розташованого на західному ендоконткті Коростенського плутону (1765 і 1760 Ма відповідно) (дані Л. Шумлянського).

Зовнішній вигляд кристалів берилу обох родовищ, включно з кольоровою гамою від оливково-зеленої до зеленувато-жовтої (рис. 1А) і характерними фігурами розчинення на гранях (рис. 2), також дуже схожий. Більшість кристалів ювелірної якості можна вважати типовими геліодорами.

Рисунок 1А. Кольори кристалів берилів Фінляндії (верхній ряд, фото П. Ликберга) і Волині (фото авторів)

А

Б

Рисунок 1Б. Типове забарвлення огранованих ювелірних вставок з берилу Фінляндії (А, фото П. Ликберга) і Волині (Б, фото авторів)

Жовто-зелені берили Волинського родовища добре відомі у світі як науковцям і колекціонерам, так і ювелірам. Якість і комерційна цінність цих каменів найбільше залежить від насиченості та яскравості кольору. За системою еталонів кольору GemSet Геомологічного інституту Америки геліодори Волинського родовища мають кольори gY (зеленувато-жовтий), Y (жовтий), oY

(оранжево-жовтий), yO (жовтувато-оранжевий), YG/GY (жовто-зелений чи зелено-жовтий), styG (сильно жовтувато-зелений) різного ступеня світлоти і насиченості [4]. І хоча на Волинському родовищі геліодори високих якісних характеристик досить рідкісні, жовто-зелені та жовті берили Волині є цінною каменесамодію сировиною та користуються високим попитом на юве-

лірному ринку України, а також добре відомі на світовому ринку коштовного каміння.

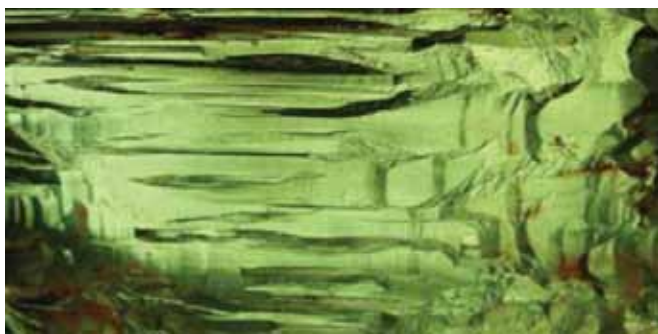
Водночас для ювелірних берилів Фінляндії характерні більш насичені зелено-жовті й жовто-зелені кольори (рис. 1, 2), а на ринку колекційного каміння Північної і Західної Європи їх ціна в рази вища за ціну аналогічних зразків з Волині.

Лазаренко та ін. [5] описав різні стадії розчинення волинського берилу, які призвели до утворення п'яти морфологічних типів стовпчасто-призматичних кристалів з характерними скульптурними гранями (рис. 2Б) та системами конусів розчинення, так званими «каналами травлення». На основі обмежених публікацій зображень кристалів геліодору з Фінляндії (Луумякі) можна припустити, що для них типовими є видожені вздовж осі *c* фігури розчинення на гранях призми з прямокутними ступінчастими заглибленнями на кінцях (рис. 2А).

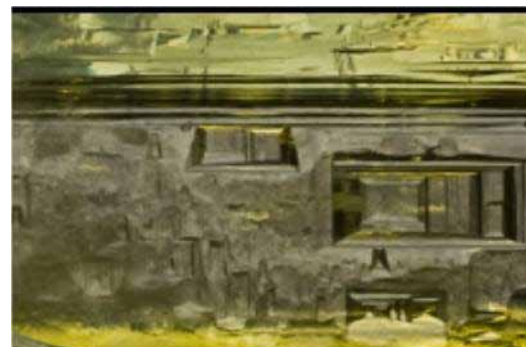
Берліна за умов 15 kV, 20 nA. В ролі стандартів використовували природні мінерали і чисті метали: Al, Si – андалузит; Ca – воластоніт; Na – альбіт; K – ортоклаз; Mg – олівін; Fe – метал; Ti – синтетичний TiO₂). Межі виявлення ≈ 0,01 wt%. У кожному зразку вимірювання проводили в 3–5 точках діаметром 10 мкм.

У таблиці наведено межі коливань вмісту основних оксидів у берилах Волині і Виборзького масиву (за відомостями [12]) залежно від переважання в їхньому забарвленні зелених і жовтих відтінків. Отримані результати узгоджу-

Параметри кристалічної ґратки для блідо-жовтого кристала волинського берилу були визначені методом рентгєнівської дифракції М. Готтшаком (GFZ Potsdam). Отримані результати: $a = 9,2061(4) \text{ \AA}$, $c = 9,1873(5) \text{ \AA}$, $V = 674,34(5) \text{ \AA}^3$, $ca = 0,998$ відповідають розрахованим параметрам для чистого стехіометричного берилу [13]. За даними [12], дуже близькі значення параметрів ґратки були раніше визначені і для жовтого берилу Луумякі: $a = 9,203(1) \text{ \AA}$, $c = 9,192(2) \text{ \AA}$, $V = 672,68 \text{ \AA}^3$, $ca = 0,999$. Таким чином, геліодори Волині і Фінляндії дуже близькі до ідеального берилу.

А

Б

Рисунок 2. Фігури розчинення на гранях призми берилів Фінляндії (А, фото П. Ликберга) і Волині (Б, фото авторів)

За відомостями вивчення флюїдних включень, берили Волині могли сформуватись у приповерхневих камерах в умовах від переважно закритої до відкритої системи в широкому інтервалі температур від 490 до 190°C на глибинах 1–2,5 км [6–8]. Первинні включення берилів Фінляндії гомогенізуються за 370–390°C, температура їх утворення становить до 490°C за тиску 0,2–1,0 МПа [9, 10]. З твердих включень у берилі Волині були описані альбіт, мікроклін, мусковіт, пірит, колумбіт, рутил, оксиди заліза. У менш вивчених берилах Фінляндії – альбіт, слюда та кварц, які кристалізувалися з рідини одночасно з кристалізацією берилу [2, 10].

Питома вага геліодорів Волині і Виборзького масиву однакова (2,66–2,70 і 2,69 г/см³ відповідно [2, 11]), а показники заломлення фінських берилів (1,566–1,568 (n_p) і 1,574–1,575 (n_g)) [2] дещо вищі у порівнянні з волинськими (1,562–1,566 (n_p) і 1,568–1,571 (n_g)).

Хімічний склад волинських берилів визначався у дев'яти зразках на електронному мікросонді «Camebax SX 50» в лабораторії Технічного університету

ються з раніше опублікованими даними і вказують на близькість геліодорів обох родовищ до «чистих» берилів з малою кількістю лугів і структурних домішок. Низькі втрати ваги за нагрівання до 1000°C також свідчать про низький вміст летких сполук (H₂O і CO₂). В обох родовищах зелені берили відрізняються від жовтих незначним збільшенням вмісту заліза і натрію.

Раніше нами було показано, що колір волинських берилів зумовлений інтенсивністю короткохвильової смуги поглинання переносу заряду O²⁻ → Fe³⁺, тоді як Fe²⁺ на нього не впливають [11, 14]. Для порівняння були досліджені оптичні й інфрачервоні спектри двох жовтих зразків берилу Луумякі. Поляризовані спектри поглинання були отримані на мікроспектрофотометрі,

Таблиця. Усереднений хімічний склад зразків жовтого і зеленого берилу з пегматитів Волині (9 зразків) і Виборзького масиву [12]

	Волинь		Виборзький масив (Луумякі)	
	жовті	жовто-зелені	жовті	зелені
SiO ₂	66,03-67,78	66,43-67,58	64,32-66,09	64,16-65,44
Al ₂ O ₃	17,58-18,69	17,58-18,74	16,55-17,44	16,50-17,30
Cr ₂ O ₃ /Cr	0,00	0,00	18 ppm	23 ppm
FeO	0,27-0,49	0,43-0,58	0,33-0,48	0,47-0,68
MgO	0,00-0,10	0,00-0,08	0,00-0,07	0,00-0,18
CaO	0,00-0,02	0,00	0,00-0,02	0,00-0,04
Na ₂ O	0,02-0,04	0,04-0,07	0,02-0,06	0,03-0,08
Li ₂ O	0,02-0,03	n.d.	0,01	n.d.
BeO*	13,5-14,23	13,66-14,12	13,71	13,32

*Розраховано з кристалохімічних формул за умови суми оксидів 100 %.

змонтованому на базі монохроматора «SpectraPro-275» і мікроскопа «MIN-8» [14], у діапазоні 30000–6000 cm^{-1} і за допомогою FTIR спектрометра «Bruker IFS-66» (ТУ Берлін) у діапазоні 7000–2000 cm^{-1} .

На рисунку 3 наведено спектри поглинання жовтих берилів Волині і Виборзького масиву (Луумякі) у видимому і ближньому ІЧ-діапазонах в перерахунку на товщину зразка 1 мм. Вони мають однакову конфігурацію завдяки інтенсивному краю УФ-поглинання, поляризованій смугі в районі 810 нм ($E_{\perp c}$) і відносно слабому дублету накладених смуг близько 825 і 950 нм ($E_{\parallel c}$). Разом ці смуги формують широкий максимум пропускання в зелено-жовтій області спектра, який і зумовлює типове «геліодорове» забарвлення. Вузькі піки обертонів і складених коливань молекул води в структурних каналах близько 11500, 9567 і 9200 cm^{-1} , поляризовані вздовж осі c , не впливають на забарвлення берилів.

Порівняння спектрів на рисунку 3 дозволяє виявити ряд відмінностей у спектрах фінського і волинського берилів. Так, край УФ-поглинання берилу Луумякі практично не поляризований, що є типовою рисою спектрів геліодорів, тоді як у спектрі берилу з Волині край поглинання має чітку поляризацію

$E_{\parallel c} > E_{\perp c}$, що пов'язано з присутністю Fe^{3+} у тетраедричних позиціях [14]. Також у спектрах фінського берилу більшу інтенсивність мають усі смуги іонів Fe^{2+} – як в тетраедричній координації (810 нм), так і в октаедрах (Ян-Теллерівський дублет переходу ${}^5T_2 \rightarrow {}^5E$ близько 825 і 950 нм, $E_{\parallel c}$ [14, 15]). Ще виразніше проявляється різниця в інтенсивності піків обертонів коливань молекул води: вони в спектрах геліодору Луумякі удвічі інтенсивніші в порівнянні зі спектрами волинського берилу.

Складна система смуг фундаментальних валентних коливань (симетричних 1 та асиметричних 3) молекул H_2O і пов'язаних з ними широких бічних ротаційних максимумів у досліджених берилах в районі 4100–3300 cm^{-1} зображені на рисунку 4. Піки ν_1 (симетричні коливання) близько 3700 cm^{-1} ($E_{\parallel c}$, H_2O I) і 3650 cm^{-1} ($E_{\perp c}$, H_2O II) в ІЧ-спектрах поляризовані в напрямку осі симетрії молекул води, а ν_3 (асиметричні) в районі 3600 cm^{-1} ($E_{\parallel c}$, H_2O II) – перпендикулярно до неї [11, 13, 16, 17]. Зображені на рисунку 4 спектри показують значне, майже вдвічі, збільшення інтенсивності смуг саме молекул води II типу, які пов'язані з присутністю в структурних каналах іонів лужних металів [13, 18].

Висновки

Таким чином, спектроскопічними методами підтверджена подібність берилів двох родовищ, проте встановлено також відмінності в ближньому УФ- і середньому ІЧ-діапазонах спектрів, які пов'язані з розподілом іонів заліза у структурі берилу і з кількістю та типом молекул води в структурних каналах. Отримані результати дозволяють зробити попередній висновок про наявність діагностичних характерних рис берилів Волині і Виборзького масиву. Ці кристалохімічні відмінності можуть бути встановлені лише спектроскопічними методами, оскільки вони зумовлені не стільки незначними коливаннями малих концентрацій іонів і молекул, як, головним чином, їх розподілом у структурі. Для остаточних висновків і розробки кількісних статистичних критеріїв ідентифікації геліодорів різного походження потрібні подальші дослідження з залученням більшої кількості зразків, які представляють усю гаму кольорів кожного з відомих родовищ.

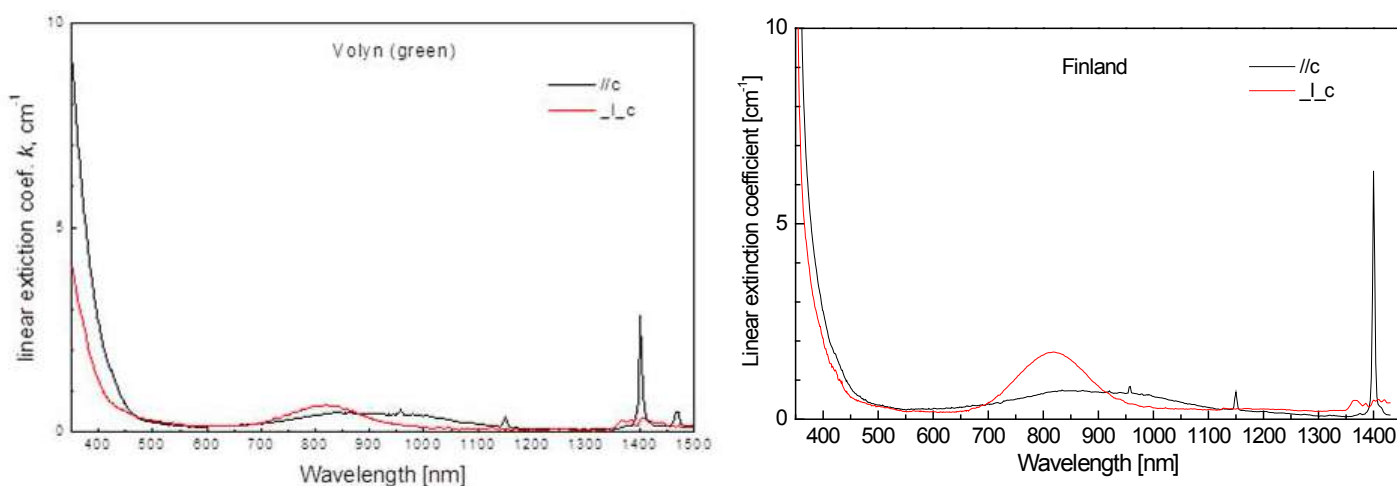

Рисунок 3. Поляризовані оптичні спектри поглинання (350–1450 нм) волинського (зліва) і фінського (справа) геліодорів

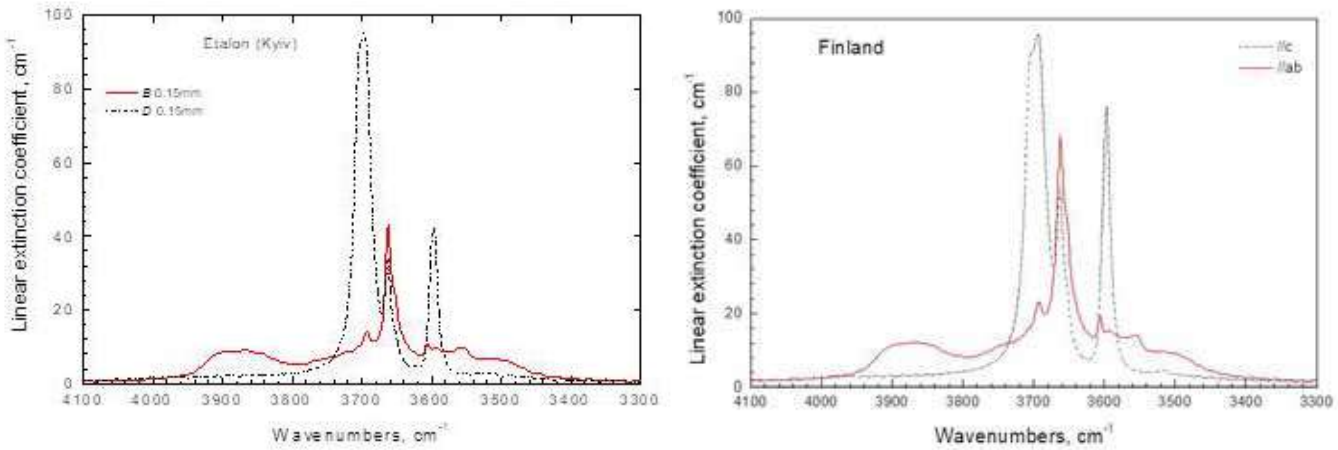

Рисунок 4. Область фундаментальних валентних коливань молекул H_2O в поляризованих ІЧ-спектрах геліодорів Волині (зліва) і Фінляндії (справа)

Використані джерела

1. Simonen A. Geological map of Finland 1:100 000. The Pre-Quaternary rocks of the map-sheet areas of the rapakivi massif in SE Finland. *Geological Survey of Finland*. Helsinki. 1987. 49 p. ISBN 951-690-250-2.
2. Lyckberg P. Ein Neufund phantastischer grüner Edelberylle aus Luumäki, Karelien, Finnland. *Mineralien-Welt*. 2004. 6. P. 38–45.
3. Vaasjoki M. Rapakivi granites and other postorogenic rocks in Finland: their age and the lead isotopic composition of certain associated galena mineralizations. *Geological Survey of Finland. Bull.* 1977. 294. 64 p.
4. Комплексна гемолого-економічна оцінка каменесамодітної сировини Володарськ-Волинського родовища камерних пегматитів: звіт про НДР (проміжний) ДГЦУ; кер. О.П. Беліченко. Київ, 2013. 88 с.
5. Лазаренко Е.К., Павлишин В.И., Латыш В.Т., Сорокин Ю.Г. Минералогия и генезис камерных пегматитов Волины: монография. Львов: Вища школа, 1973. 359 с.
6. Возняк Д.К. До визначення глибини формування заноришових пегматитів Волині та оцінки потужності їх поширення на глибину. *Мінералогічний журнал*. 2003. 25, № 1. С. 43–49.
7. Возняк Д.К., Павлишин В.І. Фізико-хімічні умови формування та особливості локалізації заноришових пегматитів Волині (Український щит). *Мінералогічний журнал*. 2008. 30, № 1. С. 5–20.
8. Возняк Д.К., Хоменко В.М., Франц Г., Віденбек М. Фізико-хімічні умови завершального етапу становлення пегматитів Волині за даними термобарометрії та інфрачервоної спектроскопії берилу. *Мінералогічний журнал*. 2012. 34, № 2. С. 26–38.
9. Kinnunen K.A. Luumäen jaloberyllin sulkeumatutkimus, gemmologiset ominaisuudet ja kuvaopas tyypisulkeumista. *Geologian tutkimuskeskus*. 1991. P. 1–33.
10. Kinnunen K.A., Lindqvist K., Lahtinen R. (1987) Fluid history from crystal cavities in rapakivi (granite), Pyterlahti, southeastern Finland. *Bull. Geol. Surv. Finland*. 1987. 59, Part 1. P. 35–44.
11. Хоменко В.М., Вишневський О.А., Гнелицька З.Т., Каменчук В.К. Кристалохімія берилів Волинського родовища за даними рентгеноспектрального мікроаналізу, оптичної та інфрачервоної спектроскопії. *Мінералогічний журнал*. 2007. 29, № 3. С. 70–81.
12. Lahti S.I., Kinnunen K.A. A new gem beryl locality: Luumäki, Finland. *Gems Gemology*. 1993. 29. P. 30–37.
13. Aurisicchio C., Grubessi O., Zecchini P. Infrared spectroscopy and crystal chemistry of the beryl group. *Can. Mineral*. 1994. 32. P. 55–68.
14. Платонов А.Н., Хоменко В.М., Таран М.Н. Кристаллохімія, оптичні спектри та окраска бериллов. І. Геліодор і золотистий берилл (golden beryl) – две разновидности природных желтых бериллов. *Мінералогічний журнал*. 2016. 38, № 2. С. 3–14.
15. Platonov A.N., Taran M.N., Minko O.E., Polshyn E.V. Optical absorption spectra and nature of color of iron-containing beryls. *Phys. Chem. Minerals*. 1978. V. 3. P. 87–88.
16. Fukuda J., Shinoda K. Coordination of water molecules with Na^+ cations in beryl channel as determined by polarized IR spectroscopy. *Phys. Chem. Minerals*. 2008. 35. P. 347–357.
17. Aines R.D., Rossman G.R. The high temperature behavior of water and carbon dioxide in cordierite and beryl. *Amer. Mineral*. 1984. 69. P. 319–327.
18. Barres O., Burneau A., Dubessy J., Pagel M. Application of micro-FT-IR spectroscopy to individual hydrocarbon fluid inclusion analysis. *Applied Spectroscopy*. 1987. 41, 6. P. 1000–1008.

References

1. Simonen A. Geological map of Finland 1:100 000. The Pre-Quaternary rocks of the map-sheet areas of the rapakivi massif in SE Finland. *Geological Survey of Finland*. Helsinki. 1987. 49 p. ISBN 951-690-250-2.
2. Lyckberg P. Ein Neufund phantastischer grüner Edelberylle aus Luumäki, Karelien, Finnland. *Mineralien-Welt*. 2004. 6. P. 38–45.
3. Vaasjoki M. Rapakivi granites and other postorogenic rocks in Finland: their age and the lead isotopic composition of certain associated galena mineralizations. *Geological Survey of Finland*. Bull. 1977. 294. 64 p.
4. Integrated geological and economic assessment of raw gems within the Volodarsk-Volynsk chambered pegmatite deposit: report on Scientific research work (interim) SGCU; head O. Belichenko. Kyiv, 2013. 88 p. [in Ukrainian]
5. Lazarenko E.K., Pavlishin V.I., Latysh V.T., Sorokin Yu.G. Mineralogy and genesis of chamber pegmatites of Volyn: monograph. Lvov: Vishcha shkola, 1973. 359 p. [in Russian]
6. Vozniak D.K. On Determination of Formation Depth of Volyn Chamber Pegmatites and Thickness Estimation of Their Expansion Zone with Depth. *Mineralogical Journal*. 2003. 25, № 1. P. 43–49. [in Ukrainian]
7. Vozniak D.K., Pavlyshyn V.I. Physic-Chemical Conditions of Formation and Peculiarities of Location of Volyn Chamber Pegmatites (Ukrainian Shield). *Mineralogical Journal*. 2008. 30, № 1. P. 5–20. [in Ukrainian]
8. Vozniak D.K., Khomenko V.M., Franz G., Wiedenbeck M. Physic-Chemical Conditions of the Late Stage of Volyn Pegmatite Evolution: Fluid Inclusions in Beryl Studied by Thermobarometry and IR Spectroscopy Methods. *Mineralogical Journal*. 2012. 34, № 2. P. 26–38. [in Ukrainian]
9. Kinnunen K.A. Luumäen jaloberyllin sulkeumatutkimus, gemmologiset ominaisuudet ja kuvaopas tyyppisulkeumista. *Geologian tutkimuskeskus*. 1991. P. 1–33.
10. Kinnunen K.A., Lindqvist K., Lahtinen R. (1987) Fluid history from crystal cavities in rapakivi (granite), Pyterlahti, southeastern Finland. *Bull. Geol. Surv. Finland*. 1987. 59, Part 1. P. 35–44.
11. Khomenko V.M., Vyshnevskyy O.A., Gnelytska Z.T., Kamenchuk V.K. Crystal Chemistry of Beryl from Volyn Deposit on the Basis of Microprobe Analyses Optical and IR-Spectroscopic Data. *Mineralogical Journal*. 2007. 29, № 3. P. 70–81. [in Ukrainian]
12. Lahti S.I., Kinnunen K.A. A new gem beryl locality: Luumäki, Finland. *Gems & Gemology*. 1993. 29. P. 30–37.
13. Aurisicchio C., Grubessi O., Zecchini P. Infrared spectroscopy and crystal chemistry of the beryl group. *Can. Mineral*. 1994. 32. P. 55–68.
14. Platonov A.N., Khomenko V.M., Taran M.N. Crystal Chemistry, Optical Spectra and Color of Beryl. I. Heliodor and Golden Beryl — Two Varieties of Natural Yellow Beryl. *Mineralogical Journal*. 2016. 38, № 2. P. 3–14. [in Russian]
15. Platonov A.N., Taran M.N., Minko O.E., Polshyn E.V. Optical absorption spectra and nature of color of iron-containing beryls. *Phys. Chem. Minerals*. 1978. V. 3. P. 87–88.
16. Fukuda J., Shinoda K. Coordination of water molecules with Na⁺ cations in beryl channel as determined by polarized IR spectroscopy. *Phys. Chem. Minerals*. 2008. 35. P. 347–357.
17. Aines R.D., Rossman G.R. The high temperature behavior of water and carbon dioxide in cordierite and beryl. *Amer. Mineral*. 1984. 69. P. 319–327.
18. Barres O., Burneau A., Dubessy J., Pagel M. Application of micro-FT-IR spectroscopy to individual hydrocarbon fluid inclusion analysis. *Applied Spectroscopy*. 1987. 41, 6. P. 1000–1008.

UDC 549.091

V. Khomenko, Ph.D., senior scientist; leading researcher¹

E-mail: vladimir.khom@yahoo.com

Franz Gerhard, Sci. D., professor²O. Belichenko, Ph.D. (Geol.), Head of the Department of Examination of Precious Stones³

E-mail: gud@gems.org.ua

¹M.P. Semenenko Institute of Geochemistry, Mineralogy and Ore Formation of NAS of Ukraine

34 Palladina Pr., Kyiv, 03142 Ukraine

²Technical University of Berlin, Ernst-Reuter Platz 1, D-10587 Berlin³State Gemmological Centre of Ukraine

38–44 Deghtyarivska Str., Kyiv, 04119, Ukraine

Crystallochemical and spectroscopic features of beryl from Volyn and Vyborg massif (Finland) pegmatites

Beryl samples from Ukraine (Volyn) and Finland (Luumäki), associated with miarolitic pegmatites in Proterozoic rapakivi granites were studied by electronic microprobe analysis, X-ray diffraction, optical and infrared (IR) spectroscopy. Previous studies demonstrated the similarity of their crystallization conditions, physical parameters, inclusions and gemological characteristics.

Keywords: beryl, crystal chemistry, IR spectra, inclusions, chamber pegmatites.